Lietas arhīva Nr. C-1342-17/17
ECLI:LV:DAUT:2017:1002.C12134217.1.S
Lieta Nr.C12134217
Lietas arhīva Nr.C-1342-17

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Krāslavā 2017.gada 2.oktobrī

Daugavpils tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Galeja
ar tiesas sēdes sekretāri I.Galilejevu,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. B/ prasībā pret valsts akciju sabiedrību "Valsts nekustamie īpašumi" un Finanšu ministriju par īpašuma tiesību atjaunošanu uz nekustamo īpašumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

Prasītāja/pers. B/ 2016.gada 28.decembrī vērsās Daugavpils tiesā ar prasības pieteikumu pret atbildētāju valsts akciju sabiedrību "Valsts nekustamie īpašumi" (turpmāk - VAS "Valsts nekustamie īpašumi"), ar trešo personu Valsts ieņēmumu dienestu par īpašuma tiesību atjaunošanu uz nekustamo īpašumu. Prasītāja prasības pieteikumā norāda, ka 1994.gada 16.decembrī nomira prasītājas māte /pers. D/. Pēc mātes nāves atklājās mantojums uz nekustamo īpašumu /adrese /. Nekustamais īpašums sastāv no dzīvojamās mājas ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs A/un divām ēkām ar kadastra apzīmējumiem /kadastra numurs B/ un /kadastra numurs C/, īpašuma kadastrālā vērtība 5020 *euro*. Prasītājas māte neatstāja pēdējās gribas rīkojumu. Prasītāja ir vienīgā likumiskā mātes pirmās pakāpes mantiniece. Mantojama atklāšanās brīdī prasītāja dzīvoja nekustamajā īpašumā /adrese / un dzīvo tur joprojām. Uzreiz pēc mantojuma atklāšanās prasītāja pieņēma nekustamo īpašumu savā faktiskajā valdījumā: remontēja, uzturēja, apsargāja, maksāja nodokļus.

Prasītāja mantiskā stāvokļa dēļ savlaicīgi neiesniedza dokumentus, lai apstiprinātos mantojuma tiesībās pēc mātes nāves. Prasītāja uzskatīja, ka nekustamais īpašums jau pieder viņai, jo prasītāja tajā dzīvoja, par to rūpējās. 2016.gada oktobrī prasītājas dzīvesvietā ieradās VAS "Valsts nekustamie īpašumi" darbinieki un paziņoja, ka mantojums ir bezmantinieka manta.

Prasītāja noskaidroja, ka zvērināta notāre Regīna Bogdāne izsludināja mantojuma atklāšanos pēc viņas mātes nāves. Par uzsākto mantojuma lietu prasītāja neko nezināja, tāpēc nebija vērsusies pie notāra, lai pierādītu savas tiesības uz mātes mantojumu.

Prasītāja uzskata, ka savlaicīgi pieņēma mātes mantojumu, un viņa ir jāapstiprina mantojuma tiesībās uz nekustamo īpašumu. Pamatojoties uz Civillikuma 390., 404., 667., 670., 687., 691., 694., 701., 1044., 1060.pantu, lūdz tiesu noteikt, ka prasītāja pieņēma 1994.gada 16.decembrī mirušās /pers. D/ mantojumu. Lūdz atzīt par spēkā neesošu atbildētājas apgalvojumu par 1994.gada 16.decembrī mirušās /pers. D/ mantojuma tiesībām un apstiprināt prasītājas mantojuma tiesības uz 1994.gada 16.decembrī mirušās /pers. D/ mantojumu. Lūdz apstiprināt prasītājai īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese /, kadastra Nr./kadastra numurs /, kas sastāv no dzīvojamās mājas un divām ēkām, izbeigt atbildētājas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, veicot attiecīgas izmaiņas zemesgrāmatas ierakstos.

2017.gada 20.februārī atbildētāja valsts akciju sabiedrība "Valsts nekustamie īpašumi" iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumu, kurā norāda, ka atbildētāja prasību neatzīst. Uzskata, ka tā nav pamatota un ir noraidāma. Saskaņā ar Notariāta likuma 65.panta 4.daļu mantojuma lietu vešana ir notāru kompetencē un saskaņā ar Notariāta likuma 250.pantu zvērināts notārs mantojuma lietu uzsāk pēc tam, kad saņemts mantošanas iesniegums.

2015.gada 28.aprīlī atbildētāja saskaņā ar Notariāta likuma 251.panta 8.punktu, 252.pantu, 293.panta 3.punktu, 294., 301., 302., 304., 306.pantu, Civillikuma 383. un 697.pantu iesniedza iesniegumu par mantinieka uzaicināšanu un pieteica kreditora pretenziju. 2010.gada 25.februārī Daugavpils pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./nodalījuma numurs /zemesgabals /adrese/ ar kadastra numuru /kadastra numurs /reģistrēts uz valsts vārda Finanšu ministrijas personā. Pamatojoties uz Latvijas Republikas Finanšu ministrijas un VAS "Valsts nekustamie īpašumi" 2013.gada 18.septembrī noslēgto vienošanos par valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanu un savstarpējo sadarbību valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanas politikas izstrādē un īstenošanā, VAS "Valsts nekustamie īpašumi" veic civiltiesiskos darījumus ar pārvaldīšanā nodotajiem valsts nekustamajiem īpašumiem un pārvalda valstij piekrītošos nekustamos īpašumus, tostarp zemesgabalu.

Saskaņā ar Valsts zemes dienesta Informatīvo izdruku no kadastra informācijas sistēmas teksta datiem uz zemesgabala atrodas patstāvīgs būvju īpašums, kura sastāvā ietilpst dzīvojamā māja un divas palīgēkas, kas ir /pers. D/ valdījumā, uz tām īpašuma tiesības zemesgrāmatā nav nostiprinātas.

VAS "Valsts nekustamie īpašumi" kā zemesgabala pārvaldītājai saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumiem Nr.735 "Noteikumi par publiskas personas zemes nomu" jānoslēdz apbūvēta zemesgabala nomas līgums ar ēku (būvju) īpašnieku, tiesisko valdītāju vai lietotāju. No 2010.gada 25.februāra atbildētājai nebija iespējas sakārtot līgumattiecības par zemesgabala nomu, jo neviens nestājās mantojumā uz /pers. D/ atstāto mantojumu. Tā kā VAS "Valsts nekustamie īpašumi" bija izveidojies parāds nesaņemtās nomas maksas apmērā, saskaņā ar Notariāta likuma 294.pantu VAS "Valsts nekustamie īpašumi" kā kreditors lūdza izsludināt mantojuma atklāšanos.

Atbildētāja 2015.gada 28.aprīļa iesniegumā bija norādījusi, ka ir zināma mantojuma atstājējas mantiniece /pers. B/, dzīvojoša /adrese /. Pēc VAS "Valsts nekustamie īpašumi" rīcībā esošās informācijas minētā persona pašvaldībai par īpašumu /adrese/ kompensē nekustamā īpašuma nodokli.

Atbildētāja vairākkārt ir apsekojusi zemesgabalu, pastkastītē atstājot informāciju par līgumattiecību sakārtošanu, taču VAS "Valsts nekustamie īpašumi" neviens nevērsās un vairāku gadu laikā /pers. D/ mantojuma lieta netika kārtota. Tādēļ, ja mantojuma atstājēja kreditoram ir zināms mantinieks, bet viņš negrib vai nevar pieņemt mantojumu, kreditoram, ievērojot Notariāta likuma 301.panta nosacījumus, ir tiesības iesniegt zvērinātam notāram iesniegumu par mantinieka uzaicināšanu izteikt savu gribu par mantojuma pieņemšanu. Ja mantot aicinātais izteic savu gribu par mantojuma pieņemšanu, tad viņam tā jāizteic notāra noliktā uzaicinājuma termiņā (Civillikuma 698.pants). Mantot aicinātā līdz šā termiņa notecējumam savu gribu neizteica, tāpēc atzīstams, ka viņa mantojumu atraidījusi.

/pers. D/ mantojuma atklāšanās tika izsludināta laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" 2015.gada 2.jūlija laidienā Nr.127. Prasītāja bija informēta par

/pers. D/ mantojuma lietas izsludināšanu izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Ņemot vērā to, ka uzaicinājumā norādītajā termiņā viņa nepieteicās kā mantiniece, uzskatāms, ka viņa par tādu sevi neatzina. Saskaņā ar Civillikuma 781., 416., 688.pantu manta piekrīt valstij.

Lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka prasītāja būtu pieņēmusi /pers. D/ atstāto mantojumu. Saskaņā ar Civillikuma 694.pantu atzīstams, ka /pers. B/ mantojumu ir atraidījusi. Saskaņā ar Notariāta likuma 306.pantu zvērināta notāre Regīna Bogdāne 2015.gada 21.oktobrī izbeidza /pers. D/ mantojuma lietu, taisot aktu par mantojuma lietas izbeigšanu.

Uzskata, ka nav tiesiska pamata apmierināt prasītājas prasību, jo 2015.gada 21.oktobra akts par /pers. D/ mantojuma lietas izbeigšanu ir izdots likuma ietvaros un prasītāja normatīvos aktos noteiktā kārtībā tika informēta par /pers. D/ mantojuma atklāšanās izsludināšanu.

Ar Daugavpils tiesas 2017.gada 24.aprīļa lēmumu civillietā tika pieaicināta trešā persona atbildētājas pusē Valsts ieņēmumu dienests.

2017.gada 16.maijā prasītāja /pers. B/ iesniedza tiesā prasības pieteikumu arī pret atbildētāju Finanšu ministriju.

2017.gada 19.maijā tiesā saņemts trešās personas Valsts ieņēmumu dienesta paskaidrojums, kurā norāda, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 26.novembra noteikumu Nr.1354 "Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaite, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā" 2.punktu Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu parādu piedziņas pārvalde uzskaita valstij piekritīgo mantu pēc tam, kad kļuvis izpildāms zvērināta notāra akts un mantojamā manta ir atzīta par bezmantinieka mantu un saskaņā ar Civillikuma 416.pantu piekrīt valstij. No lietas materiāliem izriet, ka Latgales apgabaltiesas zvērināta notāre Regīna Bogdāne 2015.gada 21.oktobrī ar aktu par mantojuma lietas izbeigšanu ir izbeigusi lietvedību mantojuma lietā pēc 1994.gada 16.decembrī mirušās /pers. D/. Saskaņā ar aktu mantinieki sludinājumā norādītajā termiņā nav pieteikušies un mantojamā manta – būvju īpašums ar īpašuma adresi /adrese /, uz kuru īpašuma tiesības nav nostiprinātas zemesgrāmatā, ir atzīta par bezmantinieka mantu un saskaņā ar Civillikuma 416.pantu piekrīt valstij. Pamatojoties uz minēto Valsts ieņēmumu dienests 2015.gada 4.decembrī ar valstij piekritīgās mantas pieņemšanas un nodošanas aktu Nr.015601 ir ņēmusi uzskaitē nekustamo īpašumu un 2015.gada 9.februārī materiālus tālākai rīcībai nosūtījusi valsts akciju sabiedrībai "Privatizācijas aģentūra".

2017.gada 2.jūnijā atbildētāja Finanšu ministrija iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumu, kurā norāda, ka Finanšu ministrija prasību neatzīst, uzskata, ka tā nav pamatota un ir noraidāma VAS "Valsts nekustamie īpašumi" 2017.gada 16.februāra paskaidrojumā minēto apsvērumu dēļ.

Prasītājas/pers. B/ pilnvarotais pārstāvis /pers. G/ tiesas sēdē uzturēja prasību pēc prasības pieteikumā norādītajiem motīviem un paskaidroja, ka prasītāja pēc mātes nāves gada laikā pieņēma mantojumu, jo turpināja dzīvot mātei piederējušajā mājā, veica nepieciešamos maksājumus, kas saistīti ar mājas uzturēšanu, maksāja par elektroenerģiju, par sadzīves atkritumu izvešanu, atdeva lieciniecei parādu. 1995.gada vasarā pārmūrēja krāsni, remontēja māju, kā arī 1995.gadā pasūtīja mājas inventarizācijas lietu, taču saslima, tāpēc pieteikumu par apstiprināšanu mantojuma tiesībās neiesniedza. Lūdza apmierināt prasību.

Atbildētāju valsts akciju sabiedrības "Valsts nekustamie īpašumi" un Finanšu ministrijas pilnvarotā pārstāve /pers. H/ tiesas sēdē prasību neatzina rakstveida paskaidrojumā minēto apstākļu dēļ.

Trešās personas Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies, 2017.gada 19.maija paskaidrojumā lūdz civillietu izskatīt bez trešās personas pārstāvja klātbūtnes.

M o t ī v u d a ļ a

Tiesa, noklausoties prasītājas pilnvaroto pārstāvi, atbildētāju pilnvaroto pārstāvi un lieciniekus, pārbaudot rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Prasītāja/pers. B/ ir vērsusies tiesā ar prasību, kurā cita starpā lūdz atzīt viņai īpašuma tiesības uz mātei /pers. D/ piederējušo nekustamo īpašumu - dzīvojamo māju un divām būvēm.

No miršanas apliecības redzams, ka prasītājas māte /pers. D/ mirusi 1994.gada 16.decembrī.

No dzimšanas apliecības un laulības apliecības redzams, ka prasītāja /pers. B/ (pirms laulībām – /uzvārds/) ir /pers. D/ meita, līdz ar to tiesa atzīst, ka prasītāja ir /pers. D/ mantiniece.

Tiesa atzīst, ka no 1953.gada 10.oktobra akta, Latvijas Nacionālā arhīva Daugavpils zonālā valsts arhīva izraksta no Daugavpils pilsētas Darbaļaužu deputātu padomes izpildu komitejas 1953.gada 19.novembra lēmuma Nr.651 par ielas pārdēvēšanu, Latvijas Nacionālā arhīva Daugavpils zonālā valsts arhīva izraksta no Daugavpils pilsētas Darbaļaužu deputātu padomes izpildu komitejas 1958.gada 9.janvāra lēmuma Nr.10 par mājas numerācijas maiņu un Latvijas Nacionālā arhīva Daugavpils zonālā valsts arhīva izraksta no Daugavpils pilsētas Tautas deputātu padomes valdes 1992.gada 2.aprīļa lēmuma Nr.226 par ielas pārdēvēšanu redzams, ka /pers. D/ (pēc laulības noslēgšanas – /uzvārds/) piederēja nekustamais īpašums – dzīvojamā māja /adrese/, tas ir, ir pierādītas mantojuma atstājējas /pers. D/ īpašuma tiesības uz ēkām.

No Valsts zemes dienesta 2016.gada 17.novembra kadastra informācijas mantojuma lietai (lietas 11.lapa) redzams, ka nekustamais īpašums /adrese / sastāv no trim būvēm ar kadastra apzīmējumiem /kadastra numurs A/, /kadstra numurs B/ un /kadastra numurs C/; būves atrodas uz zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /. Nekustamā īpašuma /adrese / lietotājs ir /pers. D/.

No Daugavpils zemesgrāmatu nodaļas Daugavpils pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./nodalījuma numurs /redzams, ka nekustamā īpašuma – zemes gabala ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs /, kas atrodas /adrese/, īpašniece ir Latvijas Valsts Finanšu ministrijas personā.

2015.gada 28.aprīlī VAS "Valsts nekustamie īpašumi" vērsās pie zvērinātas notāres Regīnas Bogdānes ar iesniegumu par /pers. D/ mantinieku uzaicināšanu izteikt savu gribu par mantojuma pieņemšanu.

No Latgales apgabaltiesas zvērinātas notāres Regīnas Bogdānes 2015.gada 21.oktobra akta par mantojuma lietas izbeigšanu, reģistra Nr./reģistra numurs/, redzams, ka zvērināta notāre Regīna Bogdāne izbeidza lietvedību mantojuma lietā pēc 1994.gada 16.decembrī mirušās /pers. D/. Iesniegumu par mantinieku uzaicināšanu 2015.gada 12.maijā iesniedza ieinteresētā persona VAS "Valsts nekustamie īpašumi". Mantojuma atklāšanās tika izsludināta oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" 2015.gada 2.jūlijā 127.numurā. Mantojuma pieņemšanas termiņš beidzās 2015.gada 2.oktobrī. Publikācijā par mantojuma atklāšanos noteiktajā termiņā mantinieki nav pieteikušies, mantojamā manta atzīstama par bezmantinieka mantu un saskaņā ar Civillikuma 416. pantu piekrīt valstij. Mantojuma lietā ir ziņas par šādu mantojamās mantas sastāvu: 1) būvju nekustams īpašums ar īpašuma adresi: /adrese /; būvju īpašuma kadastrālā vērtība ir 4952 *euro*; mantojuma atstājējas īpašuma tiesības nav nostiprinātas zemesgrāmatā.

Civillikuma 389.panta pirmā daļa noteic, ka aicinājums mantot iestājas mantojumam atklājoties (655. p.). Aicinājuma pamati ir mantojuma atstājēja tiesīgi izteikta griba vai likums.

Civillikuma 687.pants noteic, ka lai iegūtu mantojumu, kā likumiskiem, tā arī testamentāriem un līgumiskiem mantiniekiem jāpiedzīvo tā atklāšanās (655.p.) un reizē ar to aicinājums mantot (389.p. 1.d.), bet ar zināmu nosacījumu ieceltam mantiniekam jāpiedzīvo šā nosacījuma iestāšanās.

Konkrētajā lietā mantojums atklājies 1994.gada 16.decembrī.

Civillikuma 693.pants noteic, ja mantojuma pieņemšanai mantojuma atstājējs noteicis zināmu termiņu, tad ieceltam mantiniekam tas jāievēro. Ja tāds termiņš nav noteikts, bet mantinieki ir uzaicināti, tad mantot aicinātam sava griba par mantojuma pieņemšanu jāizteic līdz uzaicinājumā noliktam termiņam. Ja uzaicinājuma nav bijis, tad mantiniekam jāizsaka sava griba pieņemt mantojumu gada laikā, skaitot šo termiņu no mantojuma atklāšanās dienas, ja mantojums atrodas viņa faktiskā valdījumā (692.p. 2.d.), bet pretējā gadījumā - no ziņu saņemšanas laika par to, ka mantojums atklājies.

Tiesa uzskata, ka prasītāja iesniedza lietā pierādījumus par to, ka viņa ar savām faktiskajām darbībām pieņēma mantojumu gada laikā pēc mātes

nāves.

No Daugavpils pilsētas domes Īpašuma pārvaldīšanas departamenta 2016.gada 2.decembra izziņas un 2017.gada 8.augusta izziņas redzams, ka /pers. B/ ir reģistrēta Daugavpils pilsētas domes nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanas datu bāzē kā nekustamā īpašuma nodokļa maksātāja par nekustamo īpašumu /adrese / kopš 1998.gada. Dokumentu glabāšanas laiks par 1998.gadu ir iztecējis, zemes nodokļa uzskaites dokumenti ir iznīcināti, tāpēc to izsniegšana nav iespējama. Zemes nodokļa maksātāji, kuri nebija samaksājuši zemes nodokļa maksājumus pašvaldības budžetā uz 1998.gada 1.janvāri (likums "Par zemes nodokli" zaudē spēku ar 1998.gada 1.janvāri) bija uzskaitīti pašvaldības datu bāzē zemes nodokļa parādnieku sarakstā. Konstatēts, ka /pers. B/ nav zemes nodokļa parādnieku sarakstā, līdz ar to secināms, ka nodokļa maksājumi bija samaksāti, savukārt pamatojošus dokumentus izsniegt nav iespējams. Uz 2017.gada 8.augustu par nekustamo īpašumu /adrese / nekustamā īpašuma nodokļa parādu nav.

No kvīts kopijas (lietas 141.lapa) redzams, ka /pers. B/ ir veikusi maksājumu par Daugavpils pilsētas valdei par īpašumu /adrese/ par 1994.gadu.

Līdz ar to Daugavpils pilsētas domes Īpašuma pārvaldīšanas departamenta izziņas un kvīts kopija apstiprina, ka /pers. B/ veica zemes nodokļa maksājumus jau kopš 1994.gada.

No Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Daugavpils pilsētas un rajona nodaļas izziņas redzams, ka /pers. B/ deklarētā dzīvesvieta kopš 1993.gada 18.februāra ir /adrese/.

No mājas grāmatas īpašumam /adrese/ kopijas (lietas 139.-140.lapa) redzams, ka mājā /adrese//pers. B/ bija pierakstīta kopš 1983.gada.

Liecinіece/pers. M/ tiesas sēdē liecināja, ka prasītājas māte bija aizņēmusies no viņas naudu, un pēc prasītājas mātes nāves 1995.gada janvārī vai februārī naudu viņai atdeva prasītāja. Prasītāja pēc mātes nāves turpināja dzīvot tajā pašā mātes mājā, veica nepieciešamos remontdarbus, veica nepieciešamos maksājumus, apstrādāja piemājas dārziņu.

Liecinieks/pers. N/ tiesas sēdē liecināja, ka prasītāja ir viņa sieva un pēc sievasmātes nāves viņi turpināja dzīvot tajā pašā mājā /adrese/. Jau gada laikā pēc sievasmātes nāves veica mājā kosmētisko remontu, izmantoja tās pašas sievasmātes mēbeles, traukus.

Tādējādi /pers. B/ darbības - pēc mātes nāves dzīvojot nekustamajā īpašumā, to apsaimniekojot, veicot nepieciešamos maksājumus, nav iztulkojamas nekā citādi kā viņas noteiktas gribas paušana pieņemt mātes /pers. D/ atstāto mantojumu, tā sastāvā esošo nekustamo īpašumu, tāpat arī kustamās mantas.

No liecinieku liecībām, rakstveida pierādījumiem, prasītājas pārstāvja paskaidrojumiem, secināms, ka /pers. B/ dzīvoja strīdus īpašumā gan gada laikā pēc mātes nāves, gan arī nepārtraukti visā laika periodā līdz pat lietas izskatīšanai tiesā un mantojums atrodas /pers. B/ faktiskā valdījumā.

Civillikuma 694.pants noteic, ja tajā laikā, kad aicina mantot, mantojums atrodas aicinātā faktiskā valdījumā (692.p. 2.d.) vai ja šādu valdījumu viņš iegūst vēlāk, un ja viņš līdz augšā norādīto termiņu (693.p.) notecējumam nedod par mantojuma pieņemšanu noteiktu atsauksmi, tad atzīstams, ka viņš to pieņēmis. Bet ja mantot aicinātais, kura faktiskā valdījumā mantojums neatrodas, palaiž garām nolikto termiņu, noteikti neizsakot savu gribu, tad atzīstams, ka viņš mantojumu atraidījis.

Saskaņā ar Civillikuma 691.pantu gribu pieņemt mantojumu var izsacīt vai nu noteikti, mutiski vai rakstiski, vai arī klusējot, ar tādu darbību, kuru attiecīgos apstākļos var iztulkot vienīgi tā, ka zināma persona atzīst sevi par mantinieku. Tiesību doktrīnā, atklājot minētās normas jēgumu, atzīts, ka (..) darbībai, kas uzskatāma par klusējot izdarītu gribas izteikumu, jābūt tādai, lai no tās varētu droši secināt šādas gribas esamību (Civillikuma 1428.panta trešā daļa). Darbības bez vārdiem, pēc kurām var spriest par gribas izpaudumu, sauc par konkludentām darbībām (*sk. Z.Gencs. Civillikuma komentāri. Otrā daļa. Mantojuma tiesības (655.-840.pants).- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2012, 112.lpp.)*. Juridiskajā literatūrā pausts viedoklis, ka tikai tādu darbību var uzskatīt par mantojuma pieņemšanu, kas ar loģisku nepieciešamību ved pie slēdziena, ka konkrētajā gadījumā mantot aicinātais to nebūtu izdarījis, ja nebūtu gribējis pieņemt mantojumu (*sk. Briedis V., Mantojuma pieņemšana un mantojuma atraidīšana.- Rīga, 1939, 22.lpp.*).

Arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 31.marta spriedumā Nr.SKC-115/2014 atzīts, ka "Situācijā, kad lietas iztiesāšanas gaitā nodibinātas tādas mantot aicinātā darbības, kuras viņš nebūtu izdarījis, ja nevēlētos mantojumu pieņemt, ir pietiekams pamats tās kvalificēt kā klusējot izteiktu gribas pieņemt mantojumu izpaudumu. To apstiprina arī tiesu prakse, kurā par šādām darbībām tiek atzītas, piemēram, mantojuma atstājēja mantas (sadzīves priekšmetu, skaidras naudas, personīgo lietu) atrašanās prasītāju faktiskā valdījumā, atsevišķu mantojuma atstājējam piederējušo mantu paņemšanu, mantojuma atstājēja dzīvoklī palikušo mantu sadalīšanu starp bērniem, nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanu. No minētā izriet, ka gadījumā, ja mantot aicinātais lietojis mantojumu vai rīkojies ar to savās interesēs, tad var būt pamats uzskatīt, ka viņš mantojumu pieņēmis."

Ņemot vērā to, ka prasītāja mantojumu jau pieņēmusi ar faktiskām darbībām gada laikā pēc mātes nāves, turklāt tas atrodas viņas valdījumā nepārtraukti līdz pat lietas izskatīšanai tiesā, nav pamata prasību noraidīt tikai tāpēc, ka zvērināta notāre izsludināja mantojuma atklāšanos, turklāt zvērinātas notāres nosūtīto paziņojumu prasītāja nav saņēmusi.

Turklāt minētajā 2014.gada 31.marta spriedumā lietā SKC-115/2014 arī norādīts, ka mantojuma pieņemšanas fakts, kā viens no apstākļiem, kas rada tiesības uz mantojumu, tiesai jānoskaidro, izskatot prasību par mantojuma tiesību atzīšanu, turklāt neatkarīgi no tā, vai pieteikuma lūgumu daļā šāds prasījums ietverts.

Ņemot vērā visu minēto, secināms, ka ir pamats atzīt prasītājai īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu.

Tiesa uzskata, ka pretēja sprieduma taisīšana, t.i., noraidot prasību, tiesas ieskatā būtu arī pretēja taisnīguma principam, ņemot vērā apstākli, ka prasītāja ir pieņēmusi mantojumu, vairāk kā 10 gadus valdījusi īpašumu, tur dzīvo un apsaimnieko, tā ir viņas un viņas ģimenes ilgstoša dzīvesvieta.

Prasītājas pārstāvis nelūdza piedzīt samaksātos tiesas izdevumus no atbildētājiem. Tiesa uzskata, ka tiesas izdevumu piedziņai no atbildētājiem arī nebūtu pamata, jo prasība pret atbildētājiem celta tikai sakarā ar likuma prasībām - attiecīgais nekustamais īpašums atzīts par bezmantinieka mantu, kura piekritīga valstij. Nav pamata atzīt, ka atbildētāji ar kādām savām darbībām būtu vēlējušies aizskart prasītājas tiesības un ar likumu aizsargātās intereses. Lietā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu nosūtīšanu un izsniegšanu 6,08 *euro,* kas nav samaksāti, kas ir jāpiedzen no prasītājas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties.

Tiesa atzīst, ka prasītājai nosakāms desmit dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu samaksu.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39., 97., 193.pantu tiesa

n o s p r i e d a

Prasību apmierināt pilnīgi.

Atzīt Latgales apgabaltiesas zvērinātas notāres Regīnas Bogdānes 2015.gada 21.oktobra aktu par mantojuma lietas izbeigšanu, reģistra Nr./reģistra numurs/, par spēkā neesošu.

Konstatēt juridisko faktu, ka /pers. B/, personas kods /personas kods/, pieņēma mantojumu līdz 1995.gada 16.decembrim, tas ir, gada laikā pēc mātes /pers. D/, personas kods /personas kods/, mirusi 1994.gada 16.decembrī, nāves.

Atzīt /pers.B/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu - būvēm ar kadastra apzīmējumiem Nr./kadastra numurs A/, Nr./kadastra numurs B/ un Nr./kadastra numurs C/, kas atrodas /adrese/.

Piedzīt no /pers. B/ valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,08 *euro* (seši *euro*, 08 centi), ieskaitot kontā: Tiesu administrācija, Valsts kase, NMR 90001672316, BIC kods TRELLV22, konts LV51TREL2190458019000, norādot iemaksas mērķi: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C12134217.

Noteikt /pers.B/termiņu desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu samaksu.

Spriedumu var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesai 20 dienu laikā no pilna sprieduma sagatavošanas dienas – 2017.gada 9.oktobra, apelācijas sūdzību iesniedzot Daugavpils tiesā.

Tiesnese I.Galeja